

ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
Укоопспілка
Новомосковський кооперативний коледж економіки та права
ім. С.В. Литвиненка Дніпропетровської облспоживспілки

ПОГОДЖЕНО
15 січня 2018 р.

Голова
(посада)

Григорук О.В.
(ПІБ)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з організації і проведення інструктажу

по виробничій практиці

для студентів спеціальності 5.03040101 “Правознавство”

БАЗА ПРАКТИКИ – суди

2017 – 2018 н.р.

Розглянуто та затверджено
на засіданні циклової комісії
юридичних дисциплін
Протокол № 4 від “08” 11 2017р.
Голова циклової комісії

Л.О. Панченко
Л.О. Панченко

Загальні положення

ПРАКТИКА є невід’ємною складовою частиною навчального процесу і має велике значення в підготовці конкурентоспроможних фахівців для підприємств, установ, організацій різних форм власності.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА є заключним етапом підготовки фахівців.

Її **МЕТА** – закріпити та поглибити теоретичні знання, одержані студентами в процесі навчання, а також набути практичних навичок роботи на робочому місці юрисконсульта, юриста та ін.

Виробничу практику студенти спеціальності 5.03040101 “Правознавство” проходять на четвертому курсі навчання. Тривалість практики дванадцять тижнів.

Студенти проходять практику не менш ніж на двох базах практики/ по 6 тижнів на кожній базі/.
НАПРИКЛАД : 6 тижні на державному підприємстві та 6 тижні у суді або 6 тижні у органах внутрішніх справ та 6 тижні у районній адміністрації. / можливе поєднання різних варіантів/.

Перед виходом на практику, студенти визначаються з базами практики та, використовуючи методичні рекомендації з організації виробничої практики саме на обраних базах, проходять практику, оформляють щоденник, звіт, додатки до звіту та здають залік /диференційований/.

Метою написання даних методичних рекомендацій є надання практичної допомоги викладачам, які проводять інструктаж з організації проходження виробничої практики і здійснюють їх перевірку, а також студентам в разі виникнення питань з окремих тем програми практики.

Основними обов’язками студентів під час проходження практики є належне та сумлінне виконання програми практики, всіх запланованих заходів і завдань, дотримання трудової дисципліни у місцях проходження практики. Керівники практики зобов’язані контролювати проходження практики, зорієнтувати студентів щодо необхідності набуття практичних навичок, закріплення теоретичних знань, одержаних під час навчання; зокрема, наголосити, які саме навички студенти повинні отримати при проходженні практики у місцях проходження практики, будучи закріпленими за керівниками, а також за спеціалістами установ.

Мета і завдання практики

Безпосередньою метою практики є засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань у сфері цивільного, господарського, кримінального, адміністративного, сімейного, трудового права, кримінального, цивільного, господарського та адміністративного процесу, а також ознайомлення зі структурою і діяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, вивчення законодавства України, що регулює сферу діяльності даних органів, ознайомлення із документацією, яка ведеться в них.

Завданням практики є закріплення теоретичних знань, навичок, отриманих під час навчання в правничому коледжі, і набуття практичних навичок роботи зі спеціальності.

Для досягнення цієї мети студенти зобов’язані повторити, а в окремих випадках і вивчити нормативно – правові акти, які регламентують організацію і діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, ознайомитися з діяльністю відповідних баз практики, в тому числі з процесуальними документами, які приймаються, ухвалюються, навчитися самостійно складати такі документи тощо.

Організація проведення практики

Керівництво практикою забезпечується викладачами циклової комісії юридичних дисциплін.

На початку практики студентів інструктують з питань охорони праці, доводять до їх відома наказ керівника навчального закладу про проведення практики, розподіляють за базовими місцями її проходження. Окрім цього, студентів ознайомлюють з тривалістю робочого часу та необхідністю дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку на базових місцях проходження практики.

Керівники практики постійно контролюють проходження практики студентами на місцях, перебуваючи у відповідному регіоні протягом всього терміну практики.

Порядок на базових місцях проходження практики визначається керівником практики за місцем її проходження.

Захист практики відбувається перед спеціальною комісією, до складу якої входять викладачі циклової комісії юридичних дисциплін.

Виробнича практика у місцевих судах

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назва теми	Кількість годин		
		Усього	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Структура, порядок формування та завдання суду і його структурних підрозділів	30	20	10
2	Організація роботи канцелярії місцевого суду	30	20	10
3	Порядок роботи та основні обов'язки секретаря судового засідання місцевого суду	40	30	10
4	Організація та зміст роботи помічника судді та судді	40	30	10
5	Практика застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із трудових та адміністративно-правових відносин	78	60	18
6	Практика застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із цивільних та сімейних правовідносин	80	60	20
7	Практика оскарження рішень, ухвал, постанов та вироків судів першої інстанції	26	20	6
Разом		324	240	84

Зміст практики

Під час проходження практики у судді місцевого суду студенти повинні ознайомитися з практикою застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із:

- *трудових правовідносин* (позовні заяви про поновлення на роботі та оплату за час вимушеного прогулу, визнання незаконним наказу про накладання дисциплінарного стягнення; відшкодування шкоди, заподіяної працівником при виконанні трудових обов'язків; відшкодування шкоди в порядку регресу; стягнення заробітної плати, не виплаченої при звільненні працівника; відшкодування шкоди працівникові у разі ушкодження його здоров'я; відшкодування шкоди у зв'язку зі смертю годувальника);

- *сімейних відносин* (позовні заяви про розірвання шлюбу; визнання шлюбу недійсним; визнання шлюбного договору повністю або частково недійсним; розірвання шлюбу і поділ майна, встановлення батьківства та стягнення аліментів; стягнення аліментів);

- *житлових правовідносин та захисту права власності на житловий будинок* (позовні заяви на вселення; про визнання особи такою, що втратила право на користування житловим приміщенням у зв'язку із відсутністю у ньому понад шість місяців без поважних причин; відшкодування шкоди, заподіяної квартирі затлиттям водою; про примусовий обмін житлового приміщення).

Крім того, слід ознайомитися з:

- 1) практикою застосування чинного законодавства України по спорах у справах, пов'язаних із вирішенням *земельних спорів* і практикою розгляду інших позовних заяв (позовні заяви про визнання авторства (співавторства) чи стягнення авторської винагороди; захист честі, гідності та ділової репутації; стягнення боргу за договором позики; відшкодування шкоди, заподіяної дорожньо-транспортною пригодою; заміну товару неналежної якості на аналогічний належної якості; визнання права на описане майно та виключення майна з опису; інші, що розглядаються у період проходження практики);

- 2) практикою застосування чинного законодавства України у справах *по спорах, що виникають з адміністративно-правових відносин* (скарги на постанову в справі про адміністративне правопорушення; скарги на неправомірні дії посадової особи (органу державної влади); заяви про відшкодування моральної шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури та суду);

- 3) практикою розгляду судом *справ у порядку окремого провадження*, зокрема: заяв про встановлення

факту родинних відносин; перебування на утриманні; визнання батьківства; прийняття спадщини; визнання громадянина безвісно відсутнім, не дієздатним, обмежено дієздатним; скасування обмеження дієздатності громадянина, скарг на відмову вчинити нотаріальні дії; інші заяви та скарги окремого провадження;

4) практикою розгляду судом *заяв про забезпечення доказів*; про відвід; затвердження мирової угоди; відмову від позову та закриття провадження у справі; зупинення провадження у справі та зауваження на протокол судового засідання; видачу копії рішення, ухвали, вироку, постанови суду або заяв з інших процесуальних питань;

5) *кримінальним судовим провадженням*, оскарженням вироків і рішень суду;

6) *практикою перегляду рішень у зв'язку із виявленням нових обставин* - розглянути заяви про перегляд рішення у цивільній та кримінальній справі;

7) практикою розгляду заяв, пов'язаних із *виконавчим провадженням* (заяви про видачу дублікату виконавчого листа; відстрочку виконання рішення; оголошення розшуку боржника; скарги на дії державного виконавця; інші).

Потрібно також *складати проекти документів суду* (заява, позовна заява, скарга, клопотання у кримінальній та цивільній справі, касаційна скарга на вирок суду, касаційна скарга на рішення суду у цивільній справі, окрема скарга на ухвалу суду у цивільній справі).

Керівників практики призначає голова суду. Робоче місце та порядок переміщення практикантів під час проходження практики в суді визначає керівник практики.

Практиканти під час практики повинні виконувати доручення голови суду, судді, завідувача канцелярії та безпосереднього керівника практики.

Тема 1. (День 1-2) Структура, порядок формування та завдання суду і його структурних підрозділів

1 День – Ознайомлення з організацією роботи суду, його структурою

Студентам необхідно:

- пройти інструктаж;
- ознайомитися із структурою судів України;
- оформити схему структури загальних судів України;
- ознайомитися з функціями судової влади;
- визначити основні засади судочинства України;
- оформити схему структури та кадрового складу суду в якому Ви проходите практику.

Література: 1, 3, 5, 8, 10, 11, 17, 18 – 25, 27-30.

2 День – Ознайомлення з організацією роботи суду, його структурою

Студентам необхідно:

- ознайомитися з організацією роботи суду в якому Ви проходите практику;
- вивчити організацію роботи апарату суду в якому Ви проходите практику;
- з'ясувати компетенцію працівників апарату суду;
- ознайомитися з законодавством, що регулює порядок вирішення спорів із різних правовідносин.

Література: 1, 3, 5, 8, 10, 11, 17, 18 – 25, 27-30.

Самостійна робота

Дати характеристику правових актів, які застосовуються при вирішенні справ, що виникають із цивільних, трудових, сімейних та інших правовідносин, а також господарських спорів.

Тема 2. (День 3-4) Організація роботи канцелярії місцевого суду

3 День – Ознайомлення з порядком документування діяльності суду та компетенцією працівників канцелярії та інших працівників суду

Студентам необхідно:

- ознайомитися з порядком документування діяльності суду;
- ознайомитися з методикою складання документів та порядком роботи з ними від моменту надходження до суду до передачі їх в архів
- ознайомитися з із компетенцією працівників канцелярії та інших працівників суду.

Література: 1, 11, 13-15, 18-25.

4 День – Ознайомлення з порядком приймання, обліку та зберігання речових доказів, організації архіву

Студентам необхідно:

- дати характеристику порядку приймання, обліку та зберігання речових доказів,
- ознайомитися з організацією роботи архіву;
- вивчити практику ведення судової статистики;
- опанувати раціональні прийоми роботи з документами.

Література: 1, 11, 13-15, 18-25.

Самостійна робота

Ознайомитися з компетенцією працівників канцелярії та інших працівників суду.

Тема 3. (День 5-6) Порядок роботи та основні обов'язки секретаря судового засідання місцевого суду

5 День – Ознайомлення з обов'язками секретаря судового засідання.

Студентам необхідно:

- ознайомитися з обов'язками секретаря судового засідання;
- ознайомитися з обов'язками секретаря судового засідання у період підготовки справ, призначених для розгляду в судовому засіданні;
- ознайомитися з порядком підготовки та оформлення справ, призначених для розгляду в судовому засіданні.

Література: 1, 11, 13-15, 18-25.

6 День – Ознайомлення з обов'язками секретаря судового засідання під час проведення судових засідань

Студентам необхідно:

- узяти участь разом із секретарем судового засідання у веденні журналів судових засідань;
- визначити порядок і умови складання журналів судових засідань, їх зміст;
- скласти проекти журналів судових засідань;
- ознайомитися з порядком оформлення справ після їх розгляду;
- ознайомитися з порядком ведення журналу судових засідань.

Література: 1, 11, 13-15, 18-25.

Самостійна робота

Ознайомитися з порядком оформлення справ після їх розгляду та ведення журналу судових засідань.

Тема 4. (День 7 - 10) Організація та зміст роботи помічника судді та судді

7 День – Ознайомлення з організацією та змістом роботи помічника судді та судді

Студентам необхідно:

- ознайомитися з організацією та змістом роботи помічника судді;
- ознайомитися з організацією та змістом роботи помічника судді;
- ознайомитися з практикою та порядком подання заяв, позовних заяв, скарг до суду та їх прийняттям;
- ознайомитися з практикою та порядком справляння судового збору та витрат, пов'язаних із розглядом справи в суді (судові витрати);
- взяти участь у підготовці справ до розгляду в судовому засіданні, визначити порядок і умови підготовки справ до розгляду в судовому засіданні.

Література: 1, 11, 13-15, 18-25.

8 - 9 День – Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із цивільних, сімейних, трудових, житлових, земельних та інших правовідносин

Студентам необхідно:

- ознайомитися з практикою застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із цивільних, сімейних, трудових, житлових, земельних та інших правовідносин;
- ознайомитися з кримінальним судовим провадженням, визначити порядок, стадії і умови його проведення;
- ознайомитися з практикою і порядком проведення перегляду рішень з кримінальних справ у зв'язку з виявленням нових обставин;
- ознайомитися з практикою і порядком розгляду справ, пов'язаних із виконанням судових вироків.

Література: 1 -12, 13-15, 18-22, 26-30.

10 День – Ознайомлення зі змістом, порядком у умовами складання документів суду

Студентам необхідно:

- ознайомитися зі змістом, порядком і умовами складання та оформлення документів суду (заява, позовна заява, скарга, клопотання у кримінальній та цивільній справах, апеляційних скарг на рішення суду);
- скласти проекти документів суду (заява, позовна заява, скарга, клопотання у кримінальній та цивільній справах, апеляційних скарг на рішення суду).

Література: 1 -12, 13-15, 18-22, 26-30.

Самостійна робота

Ознайомитися з кримінальним провадженням, практикою перегляду рішень за нововиявленими обставинами.

Тема 5. (День 11 - 20) Практика застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із трудових та адміністративно-правових відносин

11-15 День – Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із трудових правовідносин

Студентам необхідно:

- ознайомитись з практикою застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із трудових правовідносин;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про поновлення на роботі;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про оплату за час вимушеного прогулу;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про визнання незаконним наказу про накладання дисциплінарного стягнення;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про відшкодування шкоди, заподіяної працівником при виконанні трудових обов'язків;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про стягнення заробітної плати, несплаченої при звільненні працівника;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про відшкодування шкоди працівникові у разі ушкодження його здоров'я;
- зробити статистично-порівняльний аналіз трудових спорів розглянутих судом за останні три роки;
- встановити найбільш поширену категорію трудових спорів;
- встановити кількість рішень з трудових спорів, що набрали законної сили по першій інстанції та кількість рішень суду в якому Ви проходите практику;
- встановити кількість рішень з трудових спорів скасованих вищестоящим судом.
- взяти участь у розгляді справ та спорів, підготовці проектів рішень, розсиланні копій рішень, ухвал та інших матеріалів;
- скласти проекти документів суду з будь-якої вище наведеної категорії справ на вибір студента (заява, позовна заява, скарга, клопотання у справах з трудових спорів, апеляційна, касаційна скарга на рішення суду у справі з трудового спору).

Література: 1-5, 9-10, 16, 17, 23-25.

16-20 День – Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають з адміністративно-правових відносин

Студентам необхідно:

- ознайомитися з практикою застосування чинного законодавства України у справах, що виникають з адміністративно-правових відносин;
- ознайомитися з архівними матеріалами, вивчити, проаналізувати та оцінити обставини по апеляційних скаргах на постанову у справі про адміністративне правопорушення;
- ознайомитися з архівними матеріалами, вивчити, проаналізувати та оцінити обставини по скаргах на неправомірні дії посадової особи (органу державної влади);
- ознайомитися з архівними матеріалами, вивчити, проаналізувати та оцінити обставини по заяві про відшкодування моральної шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури та суду;
- ознайомитися із порядком розгляду скарг на неправильності в списках виборців та в списках громадян, які мають право брати участь в референдумі;
- ознайомитися із скаргами на рішення і дії територіальної, окружної виборчої комісії при виборах депутатів і голів сільських, селищних, районних, міських, районних у містах, обласних рад і заявами про скасування рішень виборчої комісії;
- ознайомитися з іншими справами, що виникають з адміністративно-правових відносин;
- зробити статистично-порівняльний аналіз спорів з адміністративно-правових відносин розглянутих су-

дом за ostatні три роки;

- встановити найбільш поширену категорію спорів з адміністративно-правових відносин;
- встановити кількість рішень з спорів з адміністративно-правових відносин, що набрали законної сили по першій інстанції та кількість рішень суду в якому Ви проходите практику;
- встановити кількість рішень з спорів з адміністративно-правових відносин, скасованих вищестоящим судом.

- взяти участь у розгляді справ та спорів, винесенні рішень, підготовці проектів рішень, розсиланні рішень, ухвал та інших матеріалів;

- скласти проекти документів суду з будь-якої вище наведеної категорії справ на вибір студента (заява, позовна заява, скарга, клопотання у справах що виникають з адміністративно-правових відносин, касаційна скарга на рішення суду у справі що виникають з адміністративно-правових відносин, окрема скарга на ухвалу суду у справі що виникають з адміністративно-правових відносин).

Література: 1, 4, 5, 10, 15.

Самостійна робота

Повторити чинне процесуальне законодавство України щодо розгляду справ по спорах, що виникають із трудових правовідносин і по спорах, що виникають з адміністративно-правових відносин.

Тема 6. (21 -28 День) Практика застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із цивільних та сімейних правовідносин

21-24 День – Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах із сімейних правовідносин, із житлових правовідносин та захисту права власності на житловий будинок, у справах, пов'язаних із вирішенням земельних спорів і практикою розгляду інших позовних заяв

Студентам необхідно:

- ознайомитися з практикою застосування чинного законодавства України у справах із сімейних правовідносин;
- ознайомитися з практикою застосування чинного законодавства України у справах із житлових правовідносин та захисту права власності на житловий будинок;
- ознайомитися з практикою застосування чинного законодавства України у справах у справах, пов'язаних із вирішенням земельних спорів;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про визнання шлюбу недійсним;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про визнання шлюбного договору повністю або частково недійсним;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про розірвання шлюбу та поділ майна;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про встановлення батьківства;
- вивчити, проаналізувати та оцінити обставини справ про стягнення аліментів;
- взяти участь у розгляді справ та спорів, підготовці проектів рішень, розсиланні копій рішень, ухвал та інших матеріалів;
- зробити статистично-порівняльний аналіз наведених категорій справ розглянутих судом за ostatні три роки;
- опанувати прийоми раціональної роботи з процесуальними документами;
- скласти проекти документів суду з будь-якої вище наведеної категорії справ на вибір студента (заява, позовна заява, скарга, клопотання, апеляційна скарга, касаційна скарга на рішення суду у справі що виникають з адміністративно-правових відносин).

Література: 1, 4 -8, 26-30.

25-28 День – Ознайомлення з практикою розгляду судом позовних заяв про визнання авторства (співавторства), захист честі, гідності та ділової репутації, справ у порядку окремого провадження

Студентам необхідно:

- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду позовних заяв про визнання авторства (співавторства) чи стягнення авторської винагороди;

- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду позовних заяв про захист честі, гідності та ділової репутації;
- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду позовних заяв про стягнення боргу за договором позики;
- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду позовних заяв про відшкодування шкоди, заподіяної дорожньо-транспортною пригодою;
- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду позовних заяв про заміну товару неналежної якості на аналогічний належної якості;
- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду позовних заяв про визнання права на описане майно та виключення майна з опису та інші;
- ознайомитися з практикою розгляду судом *справ у порядку окремого провадження*;
- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду заяв про встановлення факту родинних відносин;
- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду заяв про визнання батьківства;
- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду заяв про прийняття спадщини;
- розглянути та дати правовий аналіз порядку розгляду заяв про визнання громадянина безвісно відсутнім, недієздатним, обмежено дієздатним;
- зробити статистично-порівняльний аналіз наведених категорій справ розглянутих судом за останні три роки;
- опанувати прийоми раціональної роботи з процесуальними документами;
- скласти проекти документів суду з будь-якої вище наведеної категорії справ на вибір студента (заява, позовна заява, скарга, клопотання, касаційна скарга на рішення суду, апеляційна скарга на ухвалу суду).

Література: 1, 4 -8, 26-30.

Самостійна робота

Повторити норми чинного цивільного, сімейного, житлового та земельного законодавства України, а також чинне процесуальне законодавство України щодо розгляду справ по спорах, що виникають із цивільних і сімейних правовідносин.

Тема 7. (29 – 30 День) Практика оскарження рішень, ухвал, постанов та вироків судів першої інстанції

29 День - Ознайомлення з практикою оскарження рішень, ухвал і постанов суду

Студентам необхідно:

- ознайомитися з практикою оскарження рішень, ухвал і постанов суду в апеляційному порядку по спорах, що виникають із трудових та адміністративно-правових відносин, цивільних та сімейних правовідносин та в порядку кримінального провадження (провести вивчення, аналіз та оцінку);
- ознайомитися з практикою оскарження рішень, ухвал і постанов суду в касаційному порядку по спорах, що виникають із трудових та адміністративно-правових відносин, цивільних та сімейних правовідносин та в порядку кримінального провадження (провести вивчення, аналіз та оцінку);
- вивчити та проаналізувати форми і зміст, процедури розгляду апеляційних та касаційних скарг по спорах, що виникають із трудових та адміністративно-правових відносин, цивільних та сімейних правовідносин та в порядку кримінального провадження;
- зробити статистично-порівняльний аналіз справ розглянутих судом за період за останні три роки;

Література: 1, 3-5, 16-25, 30.

30 День - Ознайомлення з повноваженнями суду апеляційної та касаційної інстанцій при перегляді ними справ і прийнятті рішень

Студентам необхідно:

- вивчити та порівняти повноваження суду апеляційної та касаційної інстанцій при перегляді ними справ;
- вивчити та порівняти повноваження суду апеляційної та касаційної інстанцій прийняття рішень;
- вивчити та порівняти строки звернення та розгляду апеляційних і касаційних скарг;
- опанувати прийоми раціональної роботи з процесуальними документами;
- скласти проекти документів суду (апеляційні та касаційні скарги, заперечення, заяви та клопотання, ухвали, постанови та інші процесуальні документи) із трудових та адміністративно-правових відносин, цивільних та сімейних правовідносин.

льних та сімейних правовідносин та в порядку кримінального провадження, з будь-якої категорії справ на вибір студента.

Література: 1, 3-5, 16-25, 30.

Самостійна робота

Повторити чинне процесуальне законодавство України щодо оскарження рішень, ухвал, постанов у судах апеляційної та касаційної інстанцій.

Перелік тем для індивідуального завдання (база практики - суди)

1. Проаналізувати організацію роботи суду, його структуру.
2. Проаналізувати організаційні основи системи судів.
3. Характеристика місцевих судів.
4. Характеристика апеляційних судів.
5. Характеристика вищих спеціалізованих судів.
6. Аналіз загальних положень статусу суддів.
7. Проаналізувати порядок документування діяльності суду.
8. Аналіз організації роботи архіву суду.
9. Ознайомлення з порядком оформлення справ після їх розгляду.
10. Ознайомлення з практикою та порядком подання заяв, позовних заяв, скарг до суду та їх прийняттям.
11. Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із цивільних, сімейних, трудових, житлових, земельних та інших правовідносин (згідно бази практики).
12. Ознайомлення з кримінальним судовим провадженням, визначення порядку, стадій і умов його проведення.
13. Ознайомлення з практикою і порядком проведення перегляду рішень з кримінальних справ у зв'язку з виявленням нових обставин.
14. Ознайомлення зі змістом, порядком і умовами складання та оформлення документів суду.
15. Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах по спорах, що виникають із трудових правовідносин.
16. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про поновлення на роботі.
17. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про оплату за час вимушеного прогулу.
18. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про визнання незаконним наказу про накладання дисциплінарного стягнення.
19. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про відшкодування шкоди, заподіяної працівником при виконанні трудових обов'язків.
20. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про стягнення заробітної плати, несплаченої при звільненні працівника.
21. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про відшкодування шкоди працівникові у разі ушкодження його здоров'я.
22. Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах, що виникають з адміністративно-правових відносин.
23. Ознайомлення з архівними матеріалами, вивчення, аналіз та оцінка обставин по скаргах на постанову у справі про адміністративне правопорушення.
24. Ознайомлення з архівними матеріалами, вивчення, аналіз та оцінка обставин по апеляційним скаргам на неправомірні дії посадової особи (органу державної влади).
25. Ознайомлення з архівними матеріалами, вивчення, аналіз та оцінка обставин по заявам про відшкодування моральної шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури та суду.

26. Ознайомлення із порядком розгляду скарг на неправильності в списках виборців та в списках громадян, які мають право брати участь в референдумі.
27. Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах із сімейних правовідносин.
28. Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах із житлових правовідносин та захисту права власності на житловий будинок.
29. Ознайомлення з практикою застосування чинного законодавства України у справах, пов'язаних із вирішенням земельних спорів.
30. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про визнання шлюбу недійсним.
31. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про визнання шлюбного договору повністю або частково недійсним.
32. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про розірвання шлюбу та поділ майна.
33. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про встановлення батьківства.
34. Вивчення, аналіз та оцінка обставин справ про стягнення аліментів.
35. Ознайомлення з практикою оскарження рішень, ухвал і постанов суду в апеляційному порядку по справах, що виникають із трудових та адміністративно-правових відносин, цивільних та сімейних правовідносин та в порядку кримінального провадження (чи інших – згідно бази практики).
36. Вивчення та аналіз форм і змісту, процедури розгляду апеляційних та касаційних скарг по справах, що виникають із трудових та адміністративно-правових відносин, цивільних та сімейних правовідносин та в порядку кримінального провадження.
37. Практика розгляду та статистично-порівняльний аналіз та справ розглянутих судом в період за останні три роки.
38. Розгляд справ за позовами до ... у суді (за базою практики).

ПЕРЕЛІК ДОДАТКІВ:

1. Схема структури загальних судів України;
2. Схема структури та кадрового складу суду в якому Ви проходите практику;
3. Проекти журналів судових засідань;
4. Проекти документів суду (заява, позовна заява, скарга, клопотання у кримінальній та цивільній справах, апеляційна, касаційна скарга на вирок суду, касаційна скарга на рішення суду у цивільній справі);
5. Проекти документів суду у справах з трудового спору (заява, позовна заява, скарга, клопотання у справах з трудових спорів, апеляційна, касаційна скарга на рішення суду у справі з трудового спору, скарга на ухвалу суду у справі з трудового спору);
6. Проекти документів суду у справах що виникають з адміністративно-правових відносин (заява, позовна заява, скарга, клопотання у справах що виникають з адміністративно-правових відносин, апеляційна, касаційна скарга на рішення суду у справі що виникають з адміністративно-правових відносин, апеляційна скарга на ухвалу суду у справі що виникають з адміністративно-правових відносин);
7. Проекти документів суду у справах із сімейних правовідносин, житлових правовідносин та захисту права власності на житловий будинок, у справах, пов'язаних із вирішенням земельних спорів (заява, позовна заява, скарга, клопотання, апеляційна, касаційна скарга на рішення суду);
8. Проекти документів суду у справах про визнання авторства (співавторства), захист честі, гідності та ділової репутації, справ у порядку окремого провадження (заява, позовна заява, скарга, клопотання, апеляційна, касаційна скарга на рішення суду);
9. Проекти документів суду (апеляційні та касаційні скарги, відповіді на них, заяви та клопотання, ухвали, постанови та інші процесуальні документи) із трудових та адміністративно-правових відносин, цивільних та сімейних правовідносин та в порядку кримінального провадження.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. // Відомості Верховної Ради України, 1996, №30.
2. Кримінальний кодекс України прийнятий 5 квітня 2001р. на сьомій сесії Верховної Ради України третього скликання і набрав чинності з 1 вересня 2001р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №25-26. – Ст.131.
3. Кримінально-процесуальний кодекс України. Затверджений Законом від 13.03.2013р.//Відомості Верховної Ради України, 2016, №2, ст.15 (із змінами).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. (ВВРУ додаток до № 51 від 1984 р.).
5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // ВВР України. -2004. -№ 40-41.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р // ВВР України. -2003 р. - № 40-44.-Ст. 356.
7. Сімейний кодекс України 10 січня 2002 року N 2947// ВВР України - 2002, N 21-22, ст.135.
8. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р. № 1798 // ВВР України. -2001. - № 36. - Ст. 188.
9. Кодекс законів про працю від 10.12.71.- Бюлетень законодавства і юридичної практики України.- 2004.- № 1.- С. 11.
10. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року N 2747// ВВР України. -2005 - N 35-36, N 37, ст.446.
11. Закон "Про судоустрій і статус суддів" від 02.06.2016 р. // ВВР України.–2016.- № 47.
12. Закон України "Про виконавче провадження" від 02.06.2016//ВВР України.-2016.- № 24.
13. Інструкція з діловодства в місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, апеляційних судах міст Києва та Севастополя, Апеляційному суді Автономної Республіки Крим та Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17.12.2013 р. № 173
14. Болотіна Н.Б. Трудове право України. – К.: Вікар, 2015. – С. 381
15. Бурак В.І. Правове регулювання вирішення трудових спорів в Україні: Посіб. для студ. - Л., 2013. -183 с.
16. Кримінально-процесуальне право України. Підручник / за загальною редакцією Ю.П. Аленіна. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2012. – 816с.
17. Литвинчук О.І., Гришин Ю.О., Іваницький С.О. Кримінальний процес України: Загальна частина. Навч.посібник. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. – 408с.
18. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальне право. Навч.посібник. – К.: Істина, 2014. – 456с.
19. Молдован А.В. Кримінальний процес. 2-ге вид. Навч.посібник. -К.: Центр учбової літератури, 2013. - 352с.
20. Науково-практичний коментар Кримінально-процесуального кодексу України. / за загальною редакцією Матвійчука В.К. – К.: Алерта, 2014. – 460с
21. Давиденко Г.І. Розгляд судами спорів, пов'язаних з укладенням, зміною і припиненням трудового договору/ Право України.—2013.— № 3.— С. 35—36.
22. Сличинський Б.С. та ін. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю 4-те вид, доп. і перероб. — К.: А.С.К., 2013. —1024 с.
23. Чанишева Г.І., Фадеєнко А.Ф. Розгляд судами справ у спорах, що виникають з трудових правовідносин (окремі питання)/Право України.-2012.-№ 8.-С.58-63.
24. Доліненко Л.О. Цивільне право України: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.О. Доліненко, С.О. Сарновська. – К.: МАУП, 2013.
25. Житлове право України: навчальний посібник. М.К. Галантич, Г.І. Коваленко. – К.: Юрінком Інтер, 2014.
26. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / Борисова В.І. (кер. авт. кол.), Баранова Л.М., Жилінкова І.В. та ін.; За заг. ред. В.І. Борисової, Г.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2014 – Т. 1.
27. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / Борисова В.І. (кер. авт. кол.), Баранова Л.М., Жилінкова І.В. та ін.; За заг. ред. В.І. Борисової, Г.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2014 – Т.2.
28. Сімейне право України: Підручник / Л.М. Баранова, В.І. Борисова, І.В. Жилінкова та ін.; За заг. ред. В.І. Борисової та І.В. Жилінкової. – К.: Юрінком Інтер, 2013 р.